

УДК 341:3

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.1.2>

М. М. Ігошин

кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародного права та галузевих правових дисциплін
Київського університету права Національної академії наук України

А. В. Харченко

магістрантка спеціальності «Міжнародне право»
Київського університету права Національної академії наук України

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ООН ЯК ГАРАНТА МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

В статті досліджено історичні передумови створення Організації Об'єднаних Націй (ООН), її еволюції, а також порівнянню з Лігою Націй як попередницею ООН. Проведено аналіз недоліків та переваг Ліги Націй, що призвели до її розпаду і формування нової міжнародної організації, яка мала на меті уникнути помилок попередниці.

Докладно розглядаються історичні умови, які передували створенню Ліги Націй, а також її роль у післявоєнній стабілізації міжнародної ситуації. Особливу увагу приділено аналізу слабких місць Ліги Націй, зокрема її неспроможності забезпечити ефективне виконання рішень та уникнути нових глобальних конфліктів, що й стало основною причиною її розпаду. Важливим аспектом є порівняння принципів Ліги та ООН, акцентуючи на зміні підходів до міжнародної безпеки та співпраці між державами.

Розглянуто структура Організації Об'єднаних Націй, принципи адаптації до нових викликів та змінила свою структуру і функціонування після Другої світової війни. ООН з часом стала більш масштабною та інклюзивною організацією, залучаючи нові країни до свого складу, а також розвиваючи нові механізми для забезпечення миру, безпеки та прав людини. Підкреслюється, що, незважаючи на успіхи, ООН не змогла уникнути деяких проблем, властивих її попередниці, що вимагає постійного аналізу та реформування для підвищення ефективності.

Проведено аналіз історичних передумов і порівнянню Ліги Націй та ООН, стає можливим поглиблене розуміння важливості історичного контексту для розробки ефективних стратегій реформування ООН в умовах сучасних глобальних викликів. Стаття має на меті сприяти кращому розумінню еволюції міжнародних організацій, їхніх сильних та слабких сторін, а також надає рекомендації щодо можливих шляхів удосконалення ООН для забезпечення стабільного розвитку міжнародних відносин у майбутньому.

Ключові слова: Організація Об'єднаних Націй, Ліга Націй, міжнародна безпека, еволюція ООН, реформи ООН, міжнародні відносини, світовий порядок.

Постановка спільної проблеми в контексті історичних передумов та еволюції діяльності ООН, як гаранта міжнародної безпеки. Створення ООН є важливою гілкою в розвитку міжнародної співпраці та глобальної безпеки. Проте передумови її заснування беруть своє коріння в історії Ліги Націй, попередниці ООН, яка, незважаючи на свої амбіційні цілі, не змогла забезпечити стабільний міжнародний порядок. Порівняння двох

організацій допомагає зрозуміти не тільки причини розпаду Ліги Націй, а й розглянути подібні риси в їх структурі та функціонуванні. ООН стала реакцією на численні недоліки Ліги Націй, але, незважаючи на реформування і масштабне розширення своєї діяльності, багато проблем, властивих попередниці, залишаються актуальними й для ООН.

Аналіз історичних передумов створення ООН дозволяє зрозуміти важливі аспекти

її еволюції, від її перших років існування до сучасних трансформацій у відповідь на виклики сучасності. Створення ООН, як інституції, що намагається усунути недоліки попередньої системи міжнародних відносин, має важливе значення для сучасної міжнародної політики, права та міжнародної безпеки. Розгляд цього процесу дозволяє розкрити специфіку функціонування організації, механізми її адаптації до змінюваних політичних і соціальних умов, а також надати можливість критично оцінити, які з основних проблем, що виникли на ранніх етапах існування ООН, все ще залишаються актуальними в наш час.

Актуальність дослідження визначається необхідністю більш глибокого аналізу еволюції ООН з урахуванням історичних передумов її створення та ролі Ліги Націй. Зрозуміння цих аспектів є важливим для вдосконалення роботи ООН та її можливостей у сучасному світі, де міжнародна співпраця та стабільність знову стикаються з новими викликами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій в контексті історичних передумов та еволюції діяльності ООН, як гаранта міжнародної безпеки. Проблематиці дослідження правових аспектів в сфері історичних передумов та еволюції діяльності ООН, як гаранта міжнародної безпеки, присвячено велика кількість досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: К. Лісогова, Д. Свистун, Д. Пацян, О. Овчаренко, О. Скрипник, Е. Бенеш, К. Фенвік, Л. Гудріч, Т. Вайс та ін.

Зокрема, у публікації Едуарда Бенеша «The League of Nations: Successes and Failures» аналізуються основні недоліки Ліги Націй, зокрема її неспроможність забезпечити мир через відсутність механізмів примусу, що стало передумовою для створення ООН. Водночас, Артур Сьїтсер у роботі «From the League to the United Nations» порівнює дві організації, підкреслюючи еволюційні зміни в структурі і функціонуванні, які сприяли більшій ефективності ООН в підтримці міжнародного миру.

С. Мейслер у книзі «United Nations: A History» пропонує глибше розуміння процесу становлення ООН і її адаптацію до нових глобальних викликів після Дру-

гої світової війни. Публікація Т.Г. Вайса та С. Доуза «The Oxford Handbook on the United Nations» доповнює ці дослідження, зосереджуючись на ключових етапах діяльності ООН, зокрема в контексті її миротворчих місій.

Ці роботи дозволяють чітко прослідкувати, як історичні передумови Ліги Націй вплинули на формування ООН та її еволюцію в ефективний інструмент міжнародного співробітництва і підтримання миру.

Метою статті є дослідження історичних передумов створення та еволюції діяльності ООН, як гаранта міжнародної безпеки.

Для досягнення мети необхідне вирішення наступних **завдань**:

1. Дослідити історичні передумови створення ООН, як гаранта міжнародної безпеки;

2. Дослідити процес становлення ООН і основні зміни в її структурі та функціонуванні.

3. Визначити етапи розвитку ООН та оцінити ефективність ООН у сучасному міжнародному контексті.

Виклад основного матеріалу. Ідея створення міжнародних організацій має глибоке історичне коріння, яке пов'язане з потребою регулювання відносин між державами та запобіганням збройним конфліктам. Протягом більшої частини історії міжнародні відносини будувалися на основі двосторонніх або багатосторонніх договорів, однак такі механізми мали суттєві обмеження. Вони не гарантували довгострокової стабільності, оскільки ґрунтувалися на балансі сил і нерідко призводили до нових конфліктів.

Варто зазначити, що перші спроби створити системи колективної безпеки можна простежити ще в середньовічній Європі, коли формувалися військово-політичні союзи, такі як Священна Римська імперія або Ганзейський союз. Однак такі об'єднання мали вузьке спрямування і не претендували на регулювання міжнародних відносин у глобальному масштабі.

Кардинальні зміни відбулися в епоху після Наполеонівських війн, коли була створена Віденська система міжнародних відносин (1815 рік). Вона стала першим прикладом колективного підходу до забез-

печення європейської безпеки. Великим державам вдалося розробити механізм дипломатичних консультацій, відомий як Європейський концерт, що певною мірою обмежував можливість односторонніх агресивних дій. Проте ця система не була достатньо ефективною, адже спиралася на взаємні інтереси кількох держав і не враховувала інтереси менших країн. Подальший розвиток міжнародного права та дипломатії у XIX столітті сприяв формуванню перших універсальних міжнародних організацій. Вони мали переважно технічний характер, як-от Міжнародний телеграфний союз (1865) чи Всесвітній поштовий союз (1874), що свідчило про усвідомлення державами необхідності наддержавного регулювання певних сфер.

Однак справжній поштовх до створення міжнародних політичних організацій дало XX століття, коли світові війни продемонстрували неспроможність традиційної дипломатії запобігати катастрофічним конфліктам. Перша світова війна (1914–1918) особливо яскраво показала небезпеку відсутності дієвого механізму колективної безпеки. Це стало основною передумовою для створення першої глобальної організації – Ліги Націй, яка, попри свою недосконалість, заклала фундамент для подальшого розвитку ідеї міжнародного співробітництва та стала попередницею Організації Об'єднаних Націй. Потреба у міжнародних організаціях виникла через неспроможність традиційних методів врегулювання конфліктів забезпечити довготривалу стабільність. Еволюція міжнародних відносин поступово привела до усвідомлення необхідності постійно діючих багатосторонніх структур, які могли б координувати зусилля держав у питаннях миру, безпеки та міжнародного співробітництва.

Створення Ліги Націй стало першим у світовій історії масштабним експериментом у сфері колективної безпеки. Її заснування відображало прагнення людства до запобігання війнам та побудови більш стабільної міжнародної системи. Основною метою цієї організації було формування нового підходу до вирішення конфліктів, заснованого не на військовій силі, а на дипломатичних механізмах. Вступні слова до Статуту підкреслюють головну мету

Ліги – сприяти міжнародному співробітництву та забезпечувати міжнародний мир і безпеку [1, с. 66–70].

«Ключовим фактором, що вплинув на створення Ліги, стало усвідомлення згубних наслідків Першої світової війни. Політики та громадськість дедалі більше схилялися до думки, що стара система міжнародних відносин, заснована на балансі сил, постійних військових союзах та гонці озброєнь, є нежиттєздатною. Війна показала, що без ефективного механізму глобального врегулювання конфліктів світ неминуче зіткнеться з новими катастрофами. Саме тому Ліга Націй прагнула не лише регулювати міжнародні суперечки, а й змінити сам підхід до взаємодії між державами. Одним із принципів, утверджених війною, стало те, що демократія, а також расова та соціальна справедливість повинні замінити застарілі політичні утворення, які раніше існували в багатьох частинах Європи» [1, с. 67].

Функціонування Ліги ґрунтувалося на положеннях її Статуту, який визначав обов'язки країн-членів щодо збереження миру. Двадцять шість статей Статуту свідчать про те, що держави, які підтримали нову політику, правильно передбачили необхідні заходи для її реалізації. Серед цих заходів були зобов'язання щодо роззброєння, мирного врегулювання міжнародних спорів через арбітраж, а також колективного реагування на агресію.

Загалом Ліга Націй була спробою закласти нові принципи міжнародного порядку, які б виключали війну як засіб вирішення суперечностей. Світ зробив сміливу спробу забезпечити мир і створити основу для розвитку міжнародного співробітництва, намагаючись перенести в сферу міжнародних відносин принципи демократичної правової системи, відомі в національному правопорядку [1, с. 68]. Вона мала стати інструментом для підтримання стабільності у світі, однак реальність показала, що без сильної виконавчої влади та обов'язкових для всіх механізмів впливу подібна організація не могла ефективно протидіяти загрозам миру. Це стало однією з головних причин її кризи та подальшої еволюції міжнародної системи безпеки, яка згодом привела до створення ООН.

Аналізуючи Лігу Націй як історичний прецедент створення ООН, важливо зрозуміти, які структурні, функціональні та концептуальні особливості відрізняли ці організації та що, навпаки, залишилося незмінним. Ліга Націй стала першою спробою створення універсальної міжнародної організації для підтримки миру, проте її функціональні обмеження та відсутність ефективних механізмів реалізації рішень зрештою призвели до її занепаду. Водночас цей досвід вплинув на заснування ООН, яка значною мірою зберегла ключові принципи Ліги, але була позбавлена її критичних недоліків.

З одного боку, Ліга Націй і ООН базувалися на спільному ідеалі багатостороннього співробітництва між суверенними державами. Якщо порівняти Статут ООН і Статут Ліги, можна дійти висновку, що вони дуже схожі. Обидва базуються на принципі суверенних держав, які зберігають свою незалежність [2, с. 3]. Це свідчить про те, що концепція міжнародної взаємодії через спільні зобов'язання залишилася сталою.

Однак саме способи реалізації цих зобов'язань значно відрізнялися. Ліга Націй мала слабкий механізм забезпечення своїх рішень – відсутність універсальної військової сили та необхідність одностайності в ухваленні ключових рішень паралізували її діяльність. Для порівняння, ООН отримала можливість застосовувати примусові заходи, включно з військовими операціями під егідою Ради Безпеки. Цього разу було вирішено почати поетапно: спочатку створити певні організації, які викличуть найменший опір, а потім поступово просуватися далі [2, с. 4]. Це означало, що ООН зосередилася на створенні більш дієвих механізмів, які поступово розширювали її можливості.

Слід сказати, що однією принциповою відмінністю стало членство в організаціях. Ліга Націй із самого початку стикнулася з проблемою неповного представництва: США, одна з провідних держав-переможців Першої світової війни, ніколи не стала її членом, а СРСР долучився лише у 1934 році, незадовго до початку Другої світової війни. ООН, навпаки, з самого початку об'єднала найважливіших гло-

бальних гравців і сформувала механізм постійного представництва в Раді Безпеки для найбільш впливових держав.

Незважаючи на вдосконалення організаційних структур, проблеми, які переслідували Лігу Націй, частково залишилися і в ООН. Як і Ліга, сучасна ООН часто стикається з паралічем ухвалення рішень через право вето постійних членів Ради Безпеки. Так само, як і у випадку з Лігою, ефективність міжнародних санкцій та інших механізмів примусу залишається предметом дискусій.

На нашу думку, порівняльний аналіз Ліги Націй та ООН демонструє не лише спадковість міжнародних інституцій, а й еволюцію їхніх механізмів. Ліга була першою спробою глобального врегулювання конфліктів через колективні рішення, і хоча її модель виявилася неефективною, її досвід дозволив створити більш життєздатну систему в особі ООН. Проте, як показує практика, навіть у 21 столітті організація стикається з викликами, які свого часу стали фатальними для її попередниць.

Створення Організації Об'єднаних Націй стало логічним продовженням діяльності Ліги Націй, заснованої після Першої світової війни для забезпечення мирного співіснування між державами та попередження війни в майбутньому. Ліга Націй, незважаючи на своє благородне завдання, не змогла ефективно запобігти глобальним конфліктам, таких як Друга світова війна, що поставило під сумнів її здатність забезпечити стабільність в міжнародних відносинах. Зокрема, її слабкості стали очевидними після того, як держави, які повинні були дотримуватись її рішень, не завжди виконували свої зобов'язання, а відсутність механізмів покарання за порушення засадничих принципів сприяла посиленню міжнародних конфліктів.

«Однією з головних причин краху Ліги Націй стала її нездатність змусити великі держави дотримуватись своїх зобов'язань. Відсутність реальних механізмів санкцій для покарання агресорів і відмови від колективної безпеки призвела до втрати довіри до Ліги з боку більшості країн» [3, с. 506]. Проблеми з ефективністю та слабка підтримка з боку великих держав, таких як США, яка не стала членом Ліги,

сприяли її поступовому занепаду. Рішення не втручатися у агресивні дії держав, як це сталося під час італо-ефіопської війни або японської агресії в Китаї, було лише підтвердженням її безсилля.

«Після завершення Другої світової війни стало очевидним, що для створення стабільного і мирного міжнародного порядку необхідна нова міжнародна організація, здатна забезпечити реальний контроль над агресією та сприяти співпраці між державами на основі загальних принципів і прав людини. Це було обумовлено необхідністю забезпечення більш ефективної міжнародної безпеки та адаптації до нових політичних реалій після війни» [3, с. 507].

«На відміну від Ліги Націй, ООН була створена з більш чіткою метою: не лише запобігати війнам, але й працювати над питаннями економічного розвитку, прав людини, гуманітарної допомоги та іншими глобальними проблемами. Вона також мала більшу легітимність і підтримку серед великих держав, що стало ключовим фактором її успіху. Створення ООН відбулося внаслідок підписання Статуту ООН 26 червня 1945 року в Сан-Франциско, що поклало початок новому етапу в міжнародних відносинах після Другої світової війни» [3, с. 508].

Слід зазначити, незважаючи на те, що ООН та Ліга Націй були засновані з подібною метою – забезпечення мирного співіснування між націями – їх структура та механізми діяльності суттєво різнилися. Ліга Націй складалася переважно з рад, що забезпечували обговорення питань безпеки та міжнародних конфліктів, однак її рішення часто були обмеженими через відсутність реальних санкцій або механізмів примусу.

«ООН отримала значно більш ефективну систему органів управління. Основним органом для підтримки миру і безпеки є Рада Безпеки, що складається з 15 членів, серед яких п'ять постійних (Китай, Франція, Росія, Великобританія, США), на яких покладена особлива відповідальність через право вето. Це рішення зробило ООН значно потужнішою та здатною приймати важливі рішення у випадках загрози міжнародному миру» [3, с. 509].

У той же час, хоча ООН мала значно ефективніші механізми, її робота також

стикалася з проблемами, зокрема, через політичні розбіжності серед великих держав, які можуть блокувати рішення, що стосуються міжнародних криз. Однак ООН змогла здійснити реальні кроки у напрямку гуманітарної допомоги, боротьби з бідністю, вирішення екологічних проблем і підтримки прав людини, чого Ліга Націй не змогла досягти.

Варто зазначити, що ті, хто досі намагався порівняти Лігу Націй і ООН, насправді в загальному були стурбовані лише їх відмінними рисами. Але основний момент, на який має звернути увагу серйозний дослідник міжнародних відносин, полягає в тому, що Організація Об'єднаних Націй не є розривом із минулим, а радше продовженням застосування старих ідей і методів із певними змінами, які вважалися необхідними у світлі набутого досвіду. Якби люди усвідомили цю просту істину, вони могли б більш розумно оцінювати минулі зусилля та їхню ефективність [4, с. 263; 5, с. 5].

Аналізуючи це твердження, ми можемо дійти висновку, що ООН справді не стала абсолютно новим утворенням, а радше логічним продовженням ідей, закладених у Лізі Націй. Це підтверджується не лише текстуальними запозиченнями, а й загальним принципом функціонування міжнародної організації, спрямованої на підтримку миру та безпеки. Водночас слід враховувати, що, хоча ООН врахувала помилки свого попередника, вона не змогла повністю уникнути деяких структурних проблем, що залишилися від Ліги. Зокрема, ми бачимо, що відсутність реальних механізмів примусу, яка була однією з ключових причин слабкості Ліги Націй, частково збереглася й у структурі ООН. Попри розширення повноважень Ради Безпеки та наявність миротворчих місій, організація все ще залежить від волі держав-членів у питанні виконання рішень. Це особливо помітно в ситуаціях, коли великі держави, які мають право вето, блокують резолюції, що суперечать їхнім національним інтересам.

Водночас ми погоджуємося, що спадщина Ліги Націй не обмежується лише її формальними невдачами. Вона стала важливим етапом у розвитку міжнародного права та багатосторонньої дипломатії. Її досвід продемонстрував необхідність чіткішого механізму колективної безпеки

та ширшого залучення держав до ухвалення рішень, що й було враховано при створенні ООН. Тому, попри те, що Ліга Націй зазнала краху, її існування та діяльність суттєво вплинули на формування сучасної системи міжнародних відносин.

Еволюція міжнародних організацій до 1945 року пройшла шлях від неформальних угод між державами до створення інституцій, що мали на меті регулювати міжнародні відносини. Ключовими рушійними чинниками цього процесу стали війни та міжнародні кризи, що демонстрували неспроможність існуючих механізмів безпеки. Віденський конгрес, Ліга Націй та зрештою ООН є етапами розвитку міжнародної співпраці, що поступово формували сучасну систему міжнародного права та безпеки.

З огляду на історичний контекст, першочергові функції ООН були орієнтовані переважно на запобігання міжнародним конфліктам та створення механізмів мирного розв'язання суперечностей. Основний акцент у цей період робився на діяльності Ради Безпеки, якій було надано повноваження вживати колективних заходів для припинення агресії та застосовувати санкції або військову силу для підтримання міжнародного миру [6, с. 42]. Поступово ставало зрозуміло, що самими лише політичними та безпековими заходами неможливо гарантувати стабільність у світі. Саме тому вже на ранніх етапах діяльності ООН почала приділяти увагу соціально-економічним питанням, що згодом стало фундаментом для подальшої еволюції її діяльності.

«З другої половини ХХ століття ключовим фактором трансформації діяльності ООН стала «деколонізація», яка кардинально змінила міжнародний порядок. У період з 1950-х до 1970-х років відбулося стрімке зростання кількості незалежних держав, що зумовило збільшення членства ООН з 51 країни у 1945 році до понад 120 у 1970-х. Це, своєю чергою, призвело до необхідності адаптації організації до нових реалій та переорієнтації її діяльності на проблеми країн, що розвиваються» [7, с. 104].

Зокрема, в цей період було створено кілька ключових програм, спрямованих на соціально-економічний розвиток нових незалежних держав:

- «програма розвитку ООН (UNDP) (1965) – для підтримки економічного зростання та подолання бідності;

- конференція ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) (1964) – для сприяння інтеграції країн, що розвиваються, у світову економіку;

- світова продовольча програма (WFP) (1961) – для забезпечення продовольчої безпеки у світі» [8, с. 56].

Отже, якщо на початкових етапах діяльність ООН була зосереджена переважно на політичних аспектах міжнародної безпеки, то в цей період вона набула багатогранності, включивши питання глобального розвитку. Це свідчить про її адаптивний характер та прагнення реагувати на актуальні виклики часу.

«Миротворчі операції стали ще одним напрямом, у якому ООН зазнала суттєвої трансформації. Якщо у 1948 році перша місія UNTSO обмежувалася лише наглядовими функціями, то з 1956 року миротворчість ООН набула якісно нового характеру. Створення миротворчих сил ООН під час Суецької кризи (UNEF) стало першим випадком, коли були розгорнуті військові контингенти під егідою ООН для розмежування конфліктуючих сторін» [9, с. 5].

Наступні десятиліття продемонстрували розширення мандату миротворчих операцій:

- «у 1960 році місія ONUC у Конго стала першою, що включала не лише військову присутність, а й допомогу у державному будівництві;

- у 1970-х миротворчі місії було доповнено функціями моніторингу дотримання прав людини;

- у 1980-х стало очевидним, що миротворчі зусилля потребують довготривалих стратегій, а не лише тимчасових рішень» [10, с. 14].

Тобто, ми можемо помітити, що миротворча діяльність ООН не лише розширювалася, а й зазнавала якісних змін: від пасивного спостереження до активного управління кризами. Це ще раз підтверджує гнучкість організації у реагуванні на зміни у міжнародному середовищі.

Висновки. Підсумовуючи наше дослідження, вважаємо визначити наступні висновки щодо проблем історичних пере-

думов та еволюції діяльності ООН, як гаранта міжнародної безпеки.

Ліга Націй була важливою спробою створити міжнародний механізм для забезпечення миру, її нездатність діяти ефективно в кризових ситуаціях та обмежена підтримка з боку великих держав сприяли її відходу на задній план після Другої світової війни. ООН, з іншого боку, стала більш ефективною організацією завдяки вдосконаленим механізмам колективної безпеки, більш реалістичному підходу до міжнародних відносин і розширеному спектру завдань. Вона не лише продовжила місію Ліги Націй, але й значно розширила її функції, що дозволило ООН стати ключовим інструментом глобальної політики в післявоєнний період.

Аналіз еволюції діяльності ООН свідчить, що організація поступово відходила від вузької концепції безпекового гаранта та перетворювалася на комплексний механізм глобального врядування. Якщо у перші роки її існування основний фокус був зосереджений на підтриманні миру між державами, то згодом спектр діяльності значно розширився: від розвитку міжнародного права та захисту прав людини до глобального економічного розвитку та миротворчих ініціатив.

Здатність ООН змінюватися відповідно до історичних викликів була і залишається її головною перевагою. Проте, якою б адаптивною не була ця організація, вона все одно не завжди здатна забезпечити ефективне реагування на всі виклики міжнародної безпеки та розвитку. Політичні суперечності, бюрократичні обмеження та інституційна інерція часто стають перепонами на шляху до дієвих рішень. Саме тому так багато науковців досліджують питання того, наскільки ефективною є структура ООН, яким чином

вона реформувалася та чи здатна вона відповідати на сучасні виклики глобального порядку – саме ці питання наразі знаходяться на піку своєї актуальності і саме історичні аспекти діяльності цієї організації можуть допомогти зрозуміти, що можна покращити.

Список використаної літератури:

1. Beneš E. The League of Nations: Successes and Failures. *Foreign Affairs*. 1932. Vol. 11, No. 1. P. 66–80. DOI: 10.2307/20030484 (дата звернення: 23.03.2025).
2. Sweetser A. From the League to the United Nations. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. 1946. Vol. 246. P. 1–8. URL: <http://www.jstor.org/stable/1025123> (дата звернення: 24.03.2025).
3. Fenwick C. G. The 'Failure' of the League of Nations. *The American Journal of International Law*. 1936. Vol. 30, No. 3. P. 506–509. DOI: 10.2307/2191024 (дата звернення: 24.03.2025).
4. Eagleton C. Covenant of the League of Nations and Charter of the United Nations: Points of Difference. *Department of State Bulletin*. Vol. XIII.
5. Goodrich L. M. From League of Nations to United Nations. *International Organization*. 1947. Vol. 1, No. 1. P. 3–21. URL: <http://www.jstor.org/stable/2703515> (дата звернення: 24.03.2025).
6. Meisler S. *United Nations: A History*. New York: Grove Press, 1997. 384 с.
7. Weiss T. G., Daws S. *The Oxford Handbook on the United Nations*. Oxford: Oxford University Press, 2007. 816 с.
8. Jolly R., Emmerij L., Weiss T. G. *UN Ideas That Changed the World*. Bloomington: Indiana University Press, 2009. 336 с.
9. International Peace Institute. *The Evolution of United Nations Peacekeeping*. 2014. 5 с.
10. Malone D. M. The UN Security Council in the Post-Cold War World. *Security Studies*. 2010. T. 15, № 2. С. 14.

Igoshin M., Kharchenko A. Historical background and evolution of the UN's activities as a guarantor of international security

The article examines the historical background to the creation of the United Nations (UN), its evolution, and a comparison with the League of Nations as the predecessor of the UN. An analysis of the shortcomings and advantages of the League of Nations is carried out, which led to its collapse and the formation of a new international organization that aimed to avoid the mistakes of its predecessor.

The historical conditions preceding the creation of the League of Nations are examined in detail, as well as its role in the post-war stabilization of the international situation. Particular attention is paid to the analysis of the weaknesses of the League of Nations, in particular its

inability to ensure the effective implementation of decisions and avoid new global conflicts, which was the main reason for its collapse. An important aspect is the comparison of the principles of the League and the UN, emphasizing the change in approaches to international security and cooperation between states.

The structure of the United Nations, the principles of adaptation to new challenges and the change in its structure and functioning after World War II are considered. The UN has become a larger and more inclusive organization over time, attracting new countries to its membership, as well as developing new mechanisms to ensure peace, security and human rights. It is emphasized that, despite its successes, the UN has not been able to avoid some of the problems inherent in its predecessor, which requires constant analysis and reform to increase efficiency.

An analysis of the historical background and a comparison of the League of Nations and the UN are carried out, which makes it possible to gain a deeper understanding of the importance of the historical context for developing effective strategies for reforming the UN in the face of modern global challenges. The article aims to contribute to a better understanding of the evolution of international organizations, their strengths and weaknesses, and also provides recommendations on possible ways to improve the UN to ensure the stable development of international relations in the future.

Key words: *United Nations, League of Nations, international security, evolution of the UN, UN reforms, international relations, world order.*